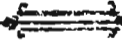

پہلے در وصف قرآن حکیم

(مولانا صغریٰ صاحبہ رومی پریس، سلطانپور کالج لاہور)

سستی دارد بقرآن شدتِ حیرتِ البشر
 کے کتاب اللہ کے کز آفتابِ حجت
 علیہ جانِ نعال را میں کلا ز راہِ غور
 دے دورِ فلک کیسے فروغِ خرد
 روانِ حکمت از ملکِ قدمِ سبگیر کرد
 نصدوست گاہِ منتیں سخنِ کردی نزل
 نورِ میدانِ استر لال پانفروہ
 ز اجمال تو آمد جانِ پاک
 خدا هستی ہر دور کا سا دہا تھا گنہ اند
 حنی انسان کہ رزمے بود از علمِ قدیم
 زبان تو چوں ہیں اعلم شدہ عجزِ عالمی
 تر ہے دولت ان نشا خندہ تو گری
 حق چوں بر دروہ با ہم جہاں آبِ گل
 جہاں کہتے مہو قیں کہ از لطفِ نال
 کے پناہ سے پناہاں بادی گم گشتگان

ز ان بیانِ ہر دور بطِ شیر و شکر ساختند
 ظلمت آباد جہاں جانِ منور ساختند
 حجتِ تنزیلِ را افسانہ باور ساختند
 برقِ نرمن سوز را خورشیدِ انور ساختند
 منزلِ خوش منظرِ جانِش مقدر ساختند
 حجتِ باطل پر تاں را مزدور ساختند
 عرصہ گیتی بہر بانست مسخر ساختند
 نقشِ نقشبندیات میں ناچرخِ حضور ساختند
 تشوگان را از زلالِ کامِ دل سے ساختند
 در حجابِ لفظِ تنزیلیت، مستر ساختند
 ہفت منزل را بسانِ ہفت اختر ساختند
 اہلِ ایماں مرتبا با جاں برابر ساختند
 مشرقِ خورشیدِ جانِ رشکِ خاور ساختند
 نامیباںست خزموں روزِ محشر ساختند
 عاقلانست سے منزلِ گاہِ مہر ساختند

عقل جزئی در بنا بدگفته عجب از ترا
 ای بحسن لایزال برده دلهارا دست
 نوعیاں تر از عیانی و نهماں تر از نهماں
 مشکل از هر مشکل و آساں ز هر آساں
 آنچه از فیض ازل با انبیاء بخشیده اند
 تشنه دگر چشمت ماء غیبی یا بد نشان
 بگذران در دو قبول محبت ناموتیاں
 خرم گس طبعان که حلقه غیبشان از علم حق
 وائے بر تیره در وناں که سر حیل و غرور
 فلسفه گره است خجائی فل سفه باشد از انک
 توحیدانی چسبیت قرآن در معنی بے خبر
 بیچ دانی چسبیت قرآن حجت دین متین
 خود پرستان محرف بچو اجبار یہود
 ایکہ آگہ نیستی از مبداء هستی مہنوز
 حق بجز بلی ہیں داد - اور با محمد - او بما
 عقل جزئی بر نہ تابد روز میجا صورت
 از شکر فیہای توحیراں لاکم بر فلک
 نوع و سوی دال خرد از دود مان آگہی
 بزتا بد کوه آثار شکوہت ک عجب

عقل کللی را با درکش مصور ساختند
 چون تو طرقتناز میں مانا چه دلبر ساختند
 اہل دل این صفت نسبت داد ساختند
 در وضوح و در خفا بر تزد بتر ساختند
 بیگماں در بحر تنز یا پیش مفضل ساختند
 گوچه پاک است از شمار ائمہ ساختند
 کس دخل بازاں غیش اندر ہی ساختند
 فلسفہ را بر مثال وحی از بر ساختند
 کہ یکے شب تا یکے ہم پر تو خور ساختند
 اہل دانش خوشین از ترزا شتر ساختند
 ستر این معنی بجان پاک مضمحل ساختند
 کہ برائے محبوباں شکل خنجر ساختند
 امر بالمعروف حق را ہی منکر ساختند
 بر معادست از کجا مرد خردور ساختند
 جنہا اسناد کوزہ جوش مطہر ساختند
 گوئی از شمشیر بارانش محدث ساختند
 خود کجا لا تقصی را غیر در خور ساختند
 کس ز شیخ مصطفی ہنویت پیر ساختند
 قلب پور آئینہ را تا چه منظر ساختند